

Seat No.

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
History (Optional) Paper-IV

HISO22: Making of 19th Century Maharashtra (NEP)

Day and Date: Wednesday, 14/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- newspaper was started by Missionaries.
A) Darpan B) Vividhadnyan Vistar C) Induprakash D) Dnyanodaya
- 2 --- founded 'Brahmo Samaj' in the year 1828.
A) Swami Dayanand Saraswati B) Raja Rammohan Roy C) Keshavachandra Sen D) Devandranath Tagore
- 3 ----- helped Swami Dayanand Saraswati in establishing 'Arya Samaj'
A) Vivekanand B) Agarkar C) Gokhale D) Lokhitvadi
- 4 The point of disagreement between Prarthana Samaj and Arya Samaj was-----
A) Infallibility of Vedas B) Education to all C) Women's reform D) Nationalism
- 5 ----- was called as the 'Martin Luther' of Maharashtra.
A) Mahatma Phule B) M.K. Gandhi C) M.G. Ranade D) D.K. Karve
- 6 founded the Nishkam Karmamath on 4th November, 1908.
A) Maharshi V. R. Shinde B) Maharshi D. K. Karve C) Annabhau Sathe D) Gadage Maharaja
- 7 Mahatma Phule opened first girl's school at.....
A) Satara B) Pune C) Khandal D) Naigaon
- 8 Mahatma Phule wrote a drama named.....
A) Gulamgiri B) Tritiy Ratna C) Shetakaryacha Aasud D) Ishara
- 9 gave a degree of 'Father of the Indian Students Hostel' to Rajarshi Shahu.
A) Madhavrao Shripatrao Shinde B) Sayajirao Shinde C) Vitthalrao Shinde D) Jivajirao Shinde
- 10 Dr. Ambedkar started ----- news paper.
A) Induprakash B) Sudhark C) Prabodhian D) Muknayak

- 11 Umaji burgled -----village in 1818.
A) Wing B) Bhivadi C) Supe D)Nasarapur
- 12 The Bhillas revolted under the leadership of ----- in 1825.
A) Hira B) Shaikhdulla C) Devji Naik D) Sevaram
- 13 ----- was pleader of Chhatrapati Pratap Singh Maharaj of Satara.
A) Keshav Chitre B) Rango Bapuji C) Ganu Chavan D) Shivram Kulkarni
- 14 ----- commission was appointed for the enquiry of 1875 peasants riots.
A) Riots Commission B) Royal Commission C) Southern Riots Commission D) Deccan Riots Commission
- 15 The Deccan Riots occurred in Maharashtra in the year-----
A) 1875 B) 1876 C) 1877 D) 1878

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 American Marathi Mission
- 2 Brahma Samaj
- 3 Arya Mahila Samaj
- 4 The Deccan Agricultural Relief Act (1879)

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Take a detailed review of the work of the paramahansa sabha.
- 2 Explain the work of Rajarshi Shahu Maharaja for the emancipation of the women.
- 3 Give a brief account of the Revolt of the Bhillas in Maharashtra
- 4 Explain various causes of the Revolt of 1857.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Review the work of the 'Satyashodhak Samaj'
- 2 Review the 1857 Revolt in Maharashtra.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ----- हे वृत्तपत्र मिशनरींनी चालू केले.
अ) दर्पण ब) विविधज्ञान विस्तार क) इंदुप्रकाश ड) ज्ञानोदय

- 2 ----- यांनी सन १८२८ मध्ये ब्राह्मो समाजाची स्थापना केली.
अ) स्वामी दयानंद सरस्वती ब) राजा राममोहन रॉय क) केशवचंद्र सेन ड) देवेंद्रनाथ टागोर
- 3 ----- यांनी स्वामी दयानंद सरस्वतींना 'आर्य समाज' स्थापनेसाठी मदत केली.
अ) विवेकानंद ब) आगरकर क) गोखले ड) लोकहितवादी
- 4 प्रार्थना समाज व आर्य समाज यांच्यामधील मतभेदाचा ---- हा मुद्दा होता.
अ) वेदांची अपौरुषेयता ब) सर्वांना शिक्षण क) स्त्रियांच्या सुधारणा ड) राष्ट्रवाद
- 5 -----यांना महाराष्ट्राचे 'मार्टिन ल्यूथर' असे म्हणतात.
अ) महात्मा फुले ब) एम.के.गांधी
क) एम.जी.रानडे ड) डी.के.कर्वे
- 6 ४ नोव्हेंबर १९०८ मध्येयांनी निष्काम कर्ममठाची स्थापना केली.
अ) महर्षी वि.रा. शिंदे ब) महर्षी धों.के. कर्वे क) अण्णाभाऊ साठे ड)
- 7 महात्मा फुले यांनीयेथे मुलींची पहिली शाळा सुरु केली.
अ) सातारा ब) पुणे क) खंडाळा ड) नायगाव
- 8 महात्मा फुलेंनीनावाचे नाटक लिहिले.
अ) गुलामगिरी ब) तृतीय रत्न क) शेतकऱ्यांचा असूड ड) इशारा
- 9 राजर्षी शाहूंना 'भारतीय विद्यार्थी वसतिगृहाचे जनक' अशी पदवीयांनी दिली
अ) माधवराव श्रीपतराव शिंदे ब) सयाजीराव शिंदे क) विठ्ठलराव शिंदे ड) जिवाजीराव शिंदे
- 10 डॉ. आंबेडकरांनी -----हे वृत्तपत्र सुरु केले.
अ) इंदुप्रकाश ब) सुधारक क) प्रबोधन ड) मूकनायक
- 11 उमाजीने इ.स. १८१८ मध्ये ----- गावात दरोडा घातला.
अ) विंग ब) भिवडी क) सुपे ड) नसरापूर
- 12 सन १८२५ साली ----- भिल्लांच्या नेतृत्वाखाली उठाव झाला.
अ) हिरा ब) शेखदुल्ला क) देवजी नाईक ड) सेवाराम
- 13 ----- हे सातारच्या छत्रपती प्रतापसिंह महाराजांचे वकील होते.
अ) केशव चित्रे ब) रंगो बापूजी क) गणू चव्हाण ड) शिवराम कुलकर्णी
- 14 १८७५ च्या शेतकरी उठावाच्या चौकशीसाठी ----- हे कमिशन नेमले.
अ) राईटस कमिशन ब) रॉयल कमिशन क) सदर्न राईटस कमिशन ड) डेक्कन राईटस कमिशन
- 15 ---- साली महाराष्ट्रात दख्खन दंगे झाले.
अ) १८७५ ब) १८७६ क) १८७७ ड) १८७८

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 अमेरिकन मराठी मिशन
- 2 ब्राह्मो समाज

3 आर्य महिला समाज

4 द डेक्कन अॅग्रिकल्चरल रिलीफ अॅक्ट (१८७९)

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 परमहंस सभेच्या कार्याचा सविस्तर आढावा घ्या.

2 राजर्षी शाहू महाराज यांनी स्त्री उध्दारासाठी केलेले कार्य सांगा.

3 महाराष्ट्रातील भिल्लांच्या उठावाची थोडक्यात माहिती द्या.

4 सन 1857 च्या उठावाची विविध कारणे स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 सत्यशोधक समाजाच्या कार्याचा आढावा घ्या.

2 १८५७ मध्ये महाराष्ट्रात घडून आलेल्या उठावाचा आढावा घ्या.

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct./Nov.-2022

History (Optional) Paper-IV

HISO22: Making of 19th Century Maharashtra (NEP)

Day and Date: Wednesday, 14/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ----- हे वृत्तपत्र मिशनरींनी चालू केले.

अ) दर्पण ब) विविधज्ञान विस्तार क) इंदुप्रकाश ड) ज्ञानोदय

Option 4

2 ----- यांनी सन १८२८ मध्ये ब्राह्मो समाजाची स्थापना केली.

अ) स्वामी दयानंद सरस्वती ब) राजा राममोहन रॉय क) केशवचंद्र सेन ड) देवेंद्रनाथ टागोर

Option 2

3 ----- यांनी स्वामी दयानंद सरस्वतींना 'आर्य समाज' स्थापनेसाठी मदत केली.

अ) विवेकानंद ब) आगरकर क) गोखले ड) लोकहितवादी

Option 4

4 प्रार्थना समाज व आर्य समाज यांच्यामधील मतभेदाचा ---- हा मुद्दा होता.

अ) वेदांची अपौरुषेयता ब) सर्वाना शिक्षण क) स्त्रियांच्या सुधारणा ड) राष्ट्रवाद

Option 1

5 -----यांना महाराष्ट्राचे 'मार्टिन ल्यूथर' असे म्हणतात.

- अ) महात्मा फुले ब) एम.के.गांधी
क) एम.जी.रानडे ड) डी.के.कर्वे

Option 1

6 ४ नोव्हेंबर १९०८ मध्येयांनी निष्काम कर्ममठाची स्थापना केली.

- अ) महर्षी वि.रा. शिंदे ब) महर्षी धों.के. कर्वे क) अण्णाभाऊ साठे ड)

Option 1

7 महात्मा फुले यांनीयेथे मुलींची पहिली शाळा सुरु केली.

- अ) सातारा ब) पुणे क) खंडाळा ड) नायगाव

Option 2

8 महात्मा फुलेंनीनावाचे नाटक लिहिले.

- अ) गुलामगिरी ब) तृतीय रत्न क) शेतकऱ्याचा असूड ड) इशारा

Option 2

9 राजर्षी शाहूंना 'भारतीय विद्यार्थी वसतिगृहाचे जनक' अशी पदवीयांनी दिली

- अ) माधवराव श्रीपतराव शिंदे ब) सयाजीराव शिंदे क) विठ्ठलराव शिंदे ड) जिवाजीराव शिंदे

Option 1

10 डॉ. आंबेडकरांनी -----हे वृत्तपत्र सुरु केले.

- अ) इंदुप्रकाश ब) सुधारक क) प्रबोधन ड) मूकनायक

Option 4

11 उमाजीने इ.स. १८१८ मध्ये ----- गावात दरोडा घातला.

- अ) विंग ब) भिवडी क) सुपे ड) नसरापूर

Option 1

12 सन १८२५ साली ----- भिल्लाच्या नेतृत्वाखाली उठाव झाला.

- अ) हिरा ब) शेखदुल्ला क) देवजी नाईक ड) सेवाराम

Option 4

13 ----- हे सातारच्या छत्रपती प्रतापसिंह महाराजांचे वकील होते.

- अ) केशव चित्रे ब) रंगो बापूजी क) गणू चव्हाण ड) शिवराम कुलकर्णी

Option 2

14 १८७५ च्या शेतकरी उठावाच्या चौकशीसाठी ----- हे कमिशन नेमले.

- अ) राईटस कमिशन ब) रॉयल कमिशन क) सदरन राईटस कमिशन ड) डेक्कन राईटस कमिशन

Option 4

15 ---- साली महाराष्ट्रात दख्खन दंगे झाले.

- अ) १८७५ ब) १८७६ क) १८७७ ड) १८७८

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 अमेरिकन मराठी मिशन

Ans:

2 ब्राह्मो समाज

Ans:

3 आर्य महिला समाज

Ans:

4 द डेक्कन अॅग्रिकल्चरल रिलीफ अॅक्ट (१८७९)

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 परमहंस सभेच्या कार्याचा सविस्तर आढावा घ्या.

Ans:

2 राजर्षी शाहू महाराज यांनी स्त्री उध्दारासाठी केलेले कार्य सांगा.

Ans:

3 महाराष्ट्रातील भिल्लांच्या उठावाची थोडक्यात माहिती द्या.

Ans:

4 सन 1857 च्या उठावाची विविध कारणे स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 सत्यशोधक समाजाच्या कार्याचा आढावा घ्या.

Ans:

2 १८५७ मध्ये महाराष्ट्रात घडून आलेल्या उठावाचा आढावा घ्या.

Ans:
